Hallituksen esitys HE 211/2021 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a ja 18 b §:n muuttamisesta

Lausunto[1]

Apulaisprofessori Moritz Scherleitner, LL.D., MSc. (WU)

Aalto-yliopisto

Hallituksen esitys HE 211/2021 vp

Hallituksen esityksessä HE 211/2021 vp (”hallituksen esitys”) ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain korkovähennysrajoitussäännöksiä, jotka koskevat tasevertailuun perustuvaa poikkeusta ja infrastruktuurihankkeita koskevaa poikkeusta. Lisäksi ehdotetaan säännöksiä, jotka koskevat tulolähdejaon poistamisen johdosta käyttämättä jääneitä muun toiminnan tulolähteen vähentämättä jääneitä nettokorkomenoja.

Minulta pyydetään lausuntoa, ja haluan kiittää tästä mahdollisuudesta. Tämä nyt antamani lausunto perustuu minun VM:n esitykselle antamaani lausuntoon, jonka liitän tämän lausunnon liitteeksi (ks. Annex 1).

Lokakuussa VM:n esitykselle antamassani lausunnossa käsittelin lyhyesti ehdotettuja muutoksia tasevertailuun perustuvaan poikkeukseen. Minulla ei ollut lisättävää siihen, mitä muista ehdotetuista muutoksista VM:n ehdotuksessa sanotaan.

Lausunnossani muistutin, että tulossa on paljon merkittävämpiä hankkeita samaa aihepiiriä koskien. Sen kommentin pohjalla oli pohdinta siitä, kannattaako muuttaa säännöstä, jos sen vaikutus verotulokseen on suhteellisen pieni ja jos pidetään mielessä, että isompi muutostarve järjestelmälle on *ante portas*, jonka lopputulos voi jopa olla, että

[1] Haluan kiittää Riitta Kärkeä kielentarkastuksesta.

korkovähennysrajoitussäännöksistä kokonaan luovutaan. Hallinnollisia kustannuksia veronmaksajille, verohallinnolle ja oikeuslaitoksille väistämättä syntyy, ja jos niitä pyritään minimoimaan, olisi syytä kyseenalaistaa koko muutostarve. Tämä huoli on tullut esiin myös muissa lausunnoissa.[2] Toisaalta, en päätä sellaisesta. Jos lainsäätäjä haluaa edetä sillä tavalla, sitten se tulee hyväksyä.

Sääntöjen vaikutuksesta suomalaisiin yhtiöihin en voi hyvällä omallatunnolla lausua mitään. Siihen tarvitaan syvää ymmärrystä noiden yhtiöiden toimintaympäristöstä, ja minulla ei sitä (vielä) ole.[3] Samalla minulta puuttuu sellaista runsasta kokemusta, jota tarvittaisiin, että voisin tiedostaa ja ennustaa käytännön ongelmia, joita tullee esiin sääntöjä sovellettaessa. Vaikka on perusteltua olettaa, että sellaisia tulee olemaan, en voi ennustaa, mitä ne ovat ja mitä asialle voisi tehdä. Toisaalta on olemassa tahoja, joilla on sellaisia tietoja, koska he joko ovat itse soveltamassa noita korkovähennyssääntöjä (tai edustavat heitä) tai ovat auttamassa veronmaksajia soveltamaan sääntelyä tai valvomassa sitä. Olen huomannut ilolla, että heiltä on tullut paljon kommentteja, joita on käyty läpi hallituksen esityksessä.

Oikeudellisia esteitä ehdotettuihin muutoksiin en näe, myös huomioon ottaen, että valtiontukikysymyksistä on käyty keskustelua komission kanssa. Näin ollen ei vaikuta mielestäni olevan syytä, jonka takia ei voisi edetä, kuten hallituksen esityksessä ehdotetaan.

Kunnioittavasti,

Moritz Scherleitner 22.11.2021, Espoo

[2] Ks. esim. Pekka Nykäsen Lausunto, saattavilla https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/dae013af-4204-4aeb-a24b-84307b0f0d87/0c216c49-6f4f-478e-a6eb-f8da36bb8e0b/LAUSUNTO_20211021065430.PDF

[3] Minun taustasta: Olen 32-vuotias itävaltalainen ja muutin Suomeen tehdäkseni jatko-opinnot, jotka aloitin 2016. Sitä ennen, ja väitöskirjan kirjoittamisen ohella, ja lyhyeksi ajaksi väittelemisen jälkeen olin töissä konsultti-yhtiöllä. Siellä kerätyt käytännön kokemukset eivät riittää, että voin antaa luotettavan oman arvion tästä asiasta suomalisessa kontekstissa.

Liite 1

Korkovähennysrajoitusta koskevat muutokset, VM027:00/2021.

Lausunto

Apulaisprofessori Moritz Scherleitner, LL.D., MSc. (WU)[4]

Aalto-yliopisto

Esityksessä ehdotetaan muutoksia tasevertailuun perustuvaan poikkeukseen ja infrastruktuurihankkeita koskevaan poikkeukseen. Lisäksi ehdotetaan säännöksiä koskien tulolähdejaon poistamisen johdosta käyttämättä jääneitä muun toiminnan tulolähteen vähentämättä jääneitä nettokorkomenoja.

Minulta pyydetään lausuntoa. Haluan kiittää mahdollisuudesta.

Minun lausunnossani käsittelen lyhyesti ehdotettuja muutoksia tasevertailuun perustuvaan poikkeukseen. Minulla ei ole lisättävää siihen, mitä muista ehdotetuista muutoksista VM ehdotuksessa sanotaan.

Mielessä pitäen, ketkä ovat minun lisäkseni antamassa lausuntoa, en näe syytä pohtia, meneekö ehdotus tasevertailuun perustuvan poikkeuksen tiukentamisesta liian pitkälle, ts. kärsiikö Suomen kilpailukyky liian paljon, tai onko muutos liian pieni, jos ajatellaan hallitusohjelman varsinasta tavoitetta ja muutoksen vähäistä vaikutusta verotuloihin ja sääntöjen muuttamisen yhteydessä tulevia kustannuksia. Oletan, että tästä käydään poliittista keskustelua, johon en sotkeudu. Sen lisäksi, en ole oikea ihminen ennustamaan, minkälaisia käytännön vaikeuksia mahdollisesti tulee esiin, uutta sääntelyä sovellettaessa.

Sen sijaan totean vain, että (i) en näe oikeudellisia esteitä muutoksiin, ja (ii) päätösten tekijöille ja asiaa kommentoiville tulee olla selvää, että tämän keskustelun merkitys on erittäin pieni, jos ajatellaan käynnissä olevaa keskustelua verojärjestelmän muuttamisesta, sekä EU:n tasolla[5]

[4] Haluan kiittää Riitta Kärkeä kielentarkastuksesta.

[5] Ks. EU Kommissio DEBRA – Debt Equity Bias Reduction Allowance, saatavilla https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12995-Debt-equity-bias-reduction-allowance-DEBRA-_en (12.10.2021). Sen mukaan: "*The objectives pursued by this initiative could be achieved by two different types of approach: either (1) disallowing the deductibility of interest payments, or creating an allowance for equity by enabling the tax deductibility of notional interest for equity. The second type of approach could be achieved in practice through an allowance for a notional interest deduction on (2) all corporate equity, (3) new corporate equity or (4) corporate capital (equity+debt).7 A special measure*

että globaalisella tasolla.[6] Mikäli nämä hankkeet toteutuvat, voisi jopa kyseenalaista koko korkovähennysrajoitussääntelystä tarpeen.[7]

Kunnioittavasti,

Moritz Scherleitner 12.10.2021, Espoo

could be designed for SMEs, since these have more difficulties to access certain forms of equity financing." (alleviivaus lisätty).

[6] Ks. erityisesti OECD:n Pillar 2 hanketta, jonka viimeinen päivitys on saatavilla https://www.oecd.org/tax/beps/statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-october-2021.pdf (12.10.2021). Katso asiasta myös, Scherleitner, Should the EU implement a minimum corporate taxation directive, Oxford University WP, saatavilla https://oxfordtax.sbs.ox.ac.uk/files/wp20-14pdf (12.10.2021).

[7] Keskustelu siitä, voiko luopua tietynlaisista veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevista säännöistä, ks. esim. Englisch ja Becker, Implementing an International Effective Minimum Tax in the EU, AK Working Paper, at p. 69: "[I]t should be re-evaluated whether the Interest Limitation Rule – given its complexity –is still needed as a targeted anti-BEPS instrument once GloBE comes into effect. Its elimination would not run counter to the commitments made by individual EU Member States under BEPS 1.0, because Action 4 is not a BEPS minimum standard."